

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/15378.**

Benyújtás dátuma: **2017-04-26 19:51**

Parlex azonosító: **1L6H82AS0003**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Balog Zoltán, emberi erőforrások minisztere**

Törvényjavaslat címe: **A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról**

A kormány nevében mellékelten benyújtom a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat az érintett szakmai érdekképviselői szervezetekkel egyeztetésre került.

2017. évi ..... törvény

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról

1. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása

1. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)

4. § (1a) bekezdése a következő 13. ponttal egészül ki:

[Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően e törvény alkalmazásában nem minősül jövedelemnek]

„13. az Szt. 7. § (1) bekezdés b)-z) pontja szerinti bevétel.”

2. §

Az Szt. 33. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Az aktív korúak ellátására vonatkozó rendelkezések alkalmazásában az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított álláskeresői ellátás az Ft. szerinti álláskeresői ellátással egy tekintet alá esik.”

3. §

Az Szt. 34. § (2) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:

(Meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a személynek,)

„h) akinek részére az aktív korúak ellátása keretében nyújtott ellátás folyósítása egy évet meghaladó időtartamban egybefüggően szünetel, az egy év leteltét követő nappal.”

4. §

(1) Az Szt. 58/A. § (2b) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra való jogosultságnak nem feltétele a befogadás)

„f) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetből finanszírozott szociális szolgáltató, intézmény (székhely, telephely) és az általa nyújtott szociális szolgáltatás, valamint az ehhez tartozó ellátotti létszám, férőhelyszám vagy feladatmutató esetén.”

(2) Az Szt. 58/A. § (2f) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2f) A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével indokolt esetben – évente két alkalommal – dönthet a szolgáltató, intézmény, ellátotti létszám, férőhelyszám, illetve feladatmutató befogadásának szükségességéről a (2c) és a (2d) bekezdésben foglaltakra tekintet nélkül, a költségvetési források, a területi lefedettség, a szükségletek és a szolgáltatói nyilvántartásból törölt kapacitások figyelembevételével. Indokolt eset különösen a megszűnt intézmény ellátottairól való gondoskodás, a területileg hiányzó szolgáltatás pótlása, valamint a máshol nem ellátható személyek ellátásának biztosítása. A kérelem benyújtásának naptári napként meghatározott határidejét a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter közleményben teszi közzé, és döntését – az államháztartásért felelős miniszter attól számított 30 napon belül közölt álláspontja alapján – attól számított 60 napon belül hozza meg. A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter az államháztartásért felelős miniszter egyetértése és a közzétett évi két időpontra tekintet nélkül 30 napon belül dönt, ha a befogadást költségvetési többletkiadással nem járó fenntartóváltozásra, fenntartók közötti szolgáltatás, ellátotti létszám, férőhelyszám vagy feladatmutató átadásra tekintettel kérik.”

(3) Az Szt. 58/A. § (2g) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2g) Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén a (2c) bekezdés – ide nem értve az ellátási területet nem érintő szétválás, egyesítés vagy átcsoportosítás esetében a (2c) bekezdés c) pont ca) és cb) alpontját – nem alkalmazható, a befogadásra a (2d) vagy a (2f) bekezdésben foglaltak alapján kerülhet sor.”

(4) Az Szt. 58/A. §-a a következő (2k) bekezdéssel egészül ki:

„(2k) A (2f) bekezdésben foglaltak alapján kérhető az átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezési körülményeket és szolgáltatásokat biztosító tartós bentlakásos intézményre vonatkozó, 2008. január 1-jét megelőzően hatályos szabályok alapján a szolgáltatói nyilvántartásban emelt szintű férőhelyként befogadott férőhelyeknek az adott intézménytípusra a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, általános szabályok szerinti támogatásra jogosító befogadása.”

5. §

Az Szt. 65/E. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a -10°C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, tartósan 27°C feletti napi középhőmérséklet vagy egyéb időjárási körülmények esetén a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzése esetén a regionális diszpécserközpontokon keresztül vörös kód figyelmeztetést ad ki, amelynek ideje alatt a bentlakásos intézmények – a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megóvásához szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét biztosítani. Az ellátás ideje alatt intézményi jogviszony nem jön létre. A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a Szociális Ágazati Portálon a vörös kód ideje alatt

alkalmazandó eljárásrendet tesz közzé.”

6. §

Az Szt. 68. §-a a következő (3a)-(3b) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Szakápolást is nyújtó idősök otthonában (a továbbiakban: szakápolási központ) szakápolás annak a 18. életévét betöltött személynek nyújtható,

- a) aki idősotthoni ellátásra gondozási szükséglettel rendelkezik,
- b) aki betegségéből adódóan szakápolást igényel, de akut fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra és állandó orvosi felügyeletre nem szorul, és
- c) akit a kezelőorvosa vagy – intézményi jogviszony fennállása esetén – a szociális intézmény orvosa szakápolási központba beutalt.

(3b) Szakápolási központban a szakápolás a gondozási szükséglet vizsgálatának eredménye és az orvosi vélemény alapján megállapított, legfeljebb hat hónapos, a 94/C. § szerinti megállapodásban meghatározott ideig történik. A szakápolási központ orvosa a szakápolás további indokoltságát a határozott idő letelte előtt felülvizsgálja. A felülvizsgálat eredménye alapján a szakápolás határideje – több alkalommal, egyszerre legfeljebb hat hónappal, a 94/C. § szerinti megállapodás módosításával – meghosszabbítható.”

7. §

(1) Az Szt. 92/D. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző, vezetői megbízással rendelkező személyek külön jogszabályban meghatározottak szerint vezetőképzésen vesznek részt.”

(2) Az Szt. 92/D. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A vezetőképzést végző szervezetet a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter jelöli ki.”

8. §

Az Szt. 113. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fogyatékos személyek rehabilitációs intézményébe, illetve a fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthonába történő bekerülés feltétele a 70. § (5) bekezdése szerinti alapvizsgálat elvégzése.”

9. §

Az Szt. 113/A. § a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A külön jogszabályban meghatározott felülvizsgálaton vesznek részt)

„a) a fogyatékos személyek, a pszichiátriai és szenvedélybetegek ápolást, gondozást nyújtó intézményében vagy a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában elhelyezett, BNO 10 kódkönyv F diagnóziskóddal rendelkező ellátottak,”

10. §

Az Szt. a következő 139/A. §-sal egészül ki:

„139/A. §

(1) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi ... törvénnyel megállapított 34. § (2) bekezdés h) pontját a 2018. január 1-jén és azt követően benyújtott aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítására irányuló kérelmek alapján megállapított jogosultságok esetében kell alkalmazni.

(2) Ha a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi ... törvénnyel megállapított 58/A. § (2k) bekezdése alapján az emelt szintű férőhelyet az adott intézménytípusra a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, általános szabályok szerinti támogatásra jogosító férőhelyként fogadják be, az ilyen férőhelyen ellátott személy gondozási szükségletét nem kell megvizsgálni és azt fennállónak kell tekinteni az ellátás teljes időtartama alatt, valamint számára továbbra is az átlagot jóval meghaladó minőségű elhelyezési körülmények és szolgáltatások nyújtására kötött megállapodás szerinti elhelyezést és ellátást kell biztosítani.”

11. §

(1) Az Szt.

- a) 4. § (1c) bekezdésében az „egészségbiztosítási” szövegrész helyébe az „egészségügyi” szöveg,
- b) 58/A. § (2f) bekezdésében a „tekintettel kérik, és a fenntartóváltás” szövegrész helyébe a „vagy fenntartók közötti szolgáltatás, ellátotti létszám, férőhelyszám vagy feladatmutató átadásra tekintettel kérik, és a fenntartóváltás vagy átadás” szöveg,
- c) 24/B. §-ában a „szolgálatnak” szövegrész helyébe a „szolgálatnak és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szervnek” szöveg,
- d) 58/A. § (2b) bekezdés a) pontjában a „fenntartott” szövegrész helyébe a „fenntartott vagy általa a 91. § (3) bekezdése alapján más fenntartónak átadott” szöveg,
- e) 92. § (1) bekezdés b) pontjában a „szerinti” szövegrész helyébe a „szerinti vagy az erre kijelölt” szöveg

lép.

(2) Az Szt.

a) 94/C. § (3) bekezdés b) pontjában a „megjelölését” szövegrész helyébe a „megjelölését), szakápolási központ esetén a szakápolás határidejét” szöveg,

b) 115. § (1) bekezdésében az „is szolgáltatásonként” szövegrész helyébe a „szolgáltatásonként, szakápolási központ esetében a szakápolási ellátásra külön” szöveg lép.

(3) Az Szt.

a) 17. § (8) bekezdésében, 33. § (1) bekezdés d) és e) pontjában, (4) bekezdés a) pontjában az „álláskereső támogatás” szövegrész helyébe az „álláskereső ellátás” szöveg,

b) 24. § (2) bekezdésében a „pénzforgalmi számla számára és a pénzforgalmi” szövegrész helyébe a „fizetési számla számára és a fizetési” szöveg,

c) 33. § (1) bekezdés e) pontjában az „álláskereső támogatásra” szövegrész helyébe az „álláskereső ellátásra” szöveg,

d) 33. § (4a) bekezdésében az „álláskereső támogatás” szövegrészek helyébe az „álláskereső ellátás” szöveg,

e) 34. § (1) bekezdés e) pontjában az „álláskereső támogatásban” szövegrészek helyébe az „álláskereső ellátásban” szöveg,

f) 92/F. § (1) bekezdés e) pontjában a „továbbképzés” szövegrész helyébe a „továbbképzés, vezetőképzés” szöveg,

g) 92/H. §-ában a „szakvizsgáztatást” szövegrész helyébe a „vezetőképzést” szöveg lép.

12. §

(1) Hatályát veszti az Szt.

a) 58/A. § (2c) bekezdés a) pontja,

b) 58/A. § (2h) bekezdésében az „és fejlesztő foglalkoztatás” szövegrész,

c) 99/D. § (2) bekezdésében az „a befogadás,” szövegrész,

d) 112. § (3) bekezdésében az „a rehabilitációs alkalmassági vizsgálat, illetve a felülvizsgálat eredménye szerint” szövegrész,

e) 112. § (6) bekezdésében az „a rehabilitációs alkalmassági vizsgálat, illetve a felülvizsgálat eredményének figyelembevételével” szövegrész.

(2) Hatályát veszti az Szt. 132. § (1) bekezdés o) pontja.

(3) Hatályát veszti az Szt.

a) 4. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában az „a Szjtv. 27. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott bevételt, valamint” szövegrész,

b) 92/E. § (2) bekezdésében a „szakvizsgáztatásának,” szövegrész,

c) 92/I. §-a.

2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

módosítása

13. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 11. §-a a következő (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1b) A gyermek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése érdekében a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményben és a javítóintézetben felmerült gyermekbántalmazási esetek kivizsgálása és kezelése a miniszter által jóváhagyott, a minisztérium honlapján közzétett intézményi, fenntartói és ágazati módszertan (a továbbiakban: gyermekbántalmazás kivizsgálásának módszertana) alapján történik.”

14. §

A Gyvt. 11/A. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A gyermekjogi képviselő jogosult az általa kezdeményezett időpontban a gyermekkel személyesen, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató vezetőjének, illetve munkatársának – ideértve a nevelőszülőt is – jelenléte nélkül találkozni. A gyermek gondozási helyének biztosítania kell a gyermek és a gyermekjogi képviselő zavartalan kapcsolattartásának körülményeit.”

15. §

A Gyvt. 15. §-a a következő (9a) bekezdéssel egészül ki:

„(9a) A javítóintézet igazgatójának és otthonvezetőjének, valamint – fenntartótól függetlenül – a nevelőszülői hálózat vezetőjének és a gyermekotthon vezetőjének kinevezése, megbízása, továbbá ismételt kinevezése, megbízása előtt a kinevezési, megbízási jogkör gyakorlója meggyőződik az érintett személy vezetői alkalmasságáról. E célból a kinevezési, megbízási jogkör gyakorlója

a) – ha a megbízással, kinevezéssel érintett személy az előző munkáltatójánál gyermekek ellátásával, nevelésével, felügyeletével, gyógykezelésével foglalkozott – az előző munkáltató és az előző munkáltatónál jogvédelmi feladatot ellátó személyektől és szervektől szakmai véleményt kér az érintett személynek a gyermekekkel szemben tanúsított magatartásáról, bánásmódjáról, a vele szemben alkalmazott esetleges fegyelmi intézkedésekről és a foglalkoztatására irányuló jogviszony megszűnésének vagy megszüntetésének okáról,

b) az ismételt vezetői kinevezés esetén

ba) szakmai véleményt kér az intézményben működő gyermekjogi képviselőtől, gyermekvédelmi gyámoktól, érdekképviselői fórumtól és nevelőtestülettől az érintett személynek a gyermekekkel szemben tanúsított magatartásáról, bánásmódjáról, és

bb) tájékozik az intézményt érintő, a működést engedélyező szerv, az alapvető jogok biztosa és az ügyészség által lefolytatott vizsgálatok eredményéről.”

16. §

(1) A Gyvt. 51. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja.”

(2) A Gyvt. 51. §-a a következő (16) bekezdéssel egészül ki:

„(16) Az egy családok átmeneti otthona keretében működtetett külső férőhelyek férőhelyszáma egybeszámítva nem haladhatja meg a családok átmeneti otthona férőhelyszámának 50%-át.”

17. §

(1) A Gyvt. 66. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A területi gyermekvédelmi szakszolgálat szolgáltatási, szervezési, tanácsadói és szakértői feladatokat végez. Tevékenysége körében a 60-63. §-ban foglaltakon túl)

„b) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv döntése alapján a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezését és – a gondozási hely 80/B. § (3) bekezdése szerinti azonnali megváltoztatása esetén – a gyermekek ideiglenes befogadását biztosító nevelőszülői hálózatot és gyermekotthont működtet,”

(2) A Gyvt. 66. § (3) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

(A területi gyermekvédelmi szakszolgálat szolgáltatási, szervezési, tanácsadói és szakértői feladatokat végez. Tevékenysége körében a 60-63. §-ban foglaltakon túl)

„g) több gyermek áldozattá válása, vagy a gyermek áldozattá válásának több gyermekre vonatkozó jelentős hatása esetén a gyermekeket ért trauma feldolgozása és az ellátást biztosító szakemberek tevékenységének támogatása érdekében kríziskezelő szolgáltatást nyújt.”

18. §

A Gyvt. 66/B. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony létesítését megelőzően a működtető meggyőződik a nevelőszülőnek jelentkező személy feladatellátásra való alkalmasságáról. A nevelőszülőnek jelentkező személy az alkalmassága vizsgálata körében nyilatkozik arról, hogy korábban állt-e már más működtetővel nevelőszülői, hivatásos nevelőszülői vagy nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban. A működtető a nevelőszülő alkalmasságának megállapítása céljából a nevelőszülő előző működtetőjétől szakmai véleményt kér a nevelőszülőnek a gyermekekkel szemben tanúsított magatartásáról, bánásmódjáról, a gyermekek gyermekvédelmi gyámjával, szükség esetén vér szerinti családjával, a nevelési-oktatási intézményével, az egészségügyi ellátást nyújtóval és a működtetővel való együttműködéséről, valamint a nevelőszülő jogviszonya megszűnésének vagy megszüntetésének okáról.”

19. §

A Gyvt. 86. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A gyermekvédelmi gyám jogosult az általa kezdeményezett időpontban a gyermekkel személyesen, a gyermekvédelmi szolgáltató vezetőjének, illetve munkatársának – ideértve a nevelőszülőt is – jelenléte nélkül találkozni. A gyermekvédelmi gyám az időpont megválasztásakor figyelemmel van a gyermek kötelező elfoglaltságára. A gyermek gondozási helyének biztosítása kell a gyermek és a gyermekvédelmi gyám zavartalan kapcsolattartásának körülményeit.”

20. §

A Gyvt. 93. §-a a következő (9a) bekezdéssel egészül ki:

„(9a) A 25. életévét betöltött, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátása a fiatal felnőtt kérelmére meghosszabbítható a hallgatói jogviszonya megszűnéséig, de legkésőbb a 30. életévének a betöltéséig. A kérelemről az utógondozói ellátást biztosító intézmény vagy nevelőszülői hálózat fenntartója dönt a fiatal felnőtt tanulmányaiból hátralévő időtartamra, a tanulmányok befejezésének esélyére, a fiatal felnőttnek az utógondozói ellátást nyújtó intézménnyel történő együttműködési készségére és a rászorultságára tekintettel.”

21. §

A Gyvt. 101. § (2) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:

[A miniszter az (1) bekezdésben foglalt ágazati irányító jogkörében]

„k) jóváhagyja és a minisztérium honlapján közzéteszi a gyermekbántalmazás elleni módszertant, a gyermekbántalmazás kivizsgálásának módszertanát, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit.”

22. §

(1) A Gyvt. 145. § (2b) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás befogadás nélkül is jár, ha)

„c) a szolgáltatás, intézmény, hálózat, férőhelyszám az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetből finanszírozott.”

(2) A Gyvt. 145. § (2c) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül be kell fogadni)

„a) a bölcsődei ellátásra a megszervezésére köteles települési önkormányzattal kötött ellátási szerződéssel rendelkező nem állami, egyházi fenntartót.”

(3) A Gyvt. 145. § (2f) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2f) A miniszter az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével indokolt esetben dönthet a szolgáltató, intézmény, hálózat, férőhelyszám befogadásának szükségességéről a (2c) és a (2d) bekezdésben foglaltakra tekintet nélkül, a költségvetési források, a területi lefedettség, a szükségletek és a szolgáltatói nyilvántartásból törölt kapacitások figyelembevételével. Indokolt eset különösen a megszűnt intézmény ellátottairól való gondoskodás, a területileg hiányzó szolgáltatás pótlása, valamint a máshol nem ellátható személyek ellátásának biztosítása. A miniszter döntését – az államháztartásért felelős miniszter 30 napon belül közölt álláspontja alapján – 60 napon belül hozza meg.”

(4) A Gyvt. 145. § (2g) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2g) A gyermekek átmeneti otthonára és a családok átmeneti otthonára a (2a)–(2f) bekezdés szabályai helyett az Szt. 58/A. § (2a)–(2f) bekezdését kell alkalmazni, azzal, hogy a családok átmeneti otthona keretében létrehozott külső férőhelyek esetében a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás befogadás nélkül is jár.”

23. §

A Gyvt. a következő 185. §-sal egészül ki:

„185. §

(1) Ha a családok átmeneti otthonának fenntartója az 51. § (2) bekezdés 2017. november 15-én hatályos második mondatában foglaltak szerint legfeljebb tizenegy férőhelyes lakásban vagy családi házban – a szolgáltatói nyilvántartásba 2017. november 15-én bejegyzett – telephelyet működtet, 2017. november 30-áig kérelmezheti, hogy e telephelye 2018. január 1-jétől ne külső férőhelyként, hanem – kormányrendeletben foglaltak szerint – valamely általa fenntartott, a szolgáltatói nyilvántartásba székhelyként vagy telephelyként bejegyzett családok átmeneti otthonának részeként legyen bejegyezve. Az e bekezdés alapján bejegyzett férőhelyekre a 2018. január 1-jén hatályos 51. § (2) bekezdése szerinti férőhelykorlát nem vonatkozik.

(2) Ha a fenntartó az (1) bekezdésben meghatározott határidőt elmulasztja, vagy az 51. § (2) bekezdés 2017. november 15-én hatályos második mondata szerinti telephelyet 2017. november 15-ét követően jegyezték be a szolgáltatói nyilvántartásba, a legfeljebb tizenegy férőhelyes lakásban, illetve családi házban működtetett férőhelyeket hivatalból külső férőhelyként kell bejegyezni a szolgáltatói nyilvántartásba.

(3) Az (1), illetve (2) bekezdés szerinti adatmódosítással egyidejűleg az 51. § (2) bekezdés 2017. november 15-én hatályos második mondata szerinti telephelyet 2017. december 31-ével hivatalból törölni kell a szolgáltatói nyilvántartásból.”

24. §

(1) A Gyvt.

- a) 29. § (3) bekezdésében az „a „szerinti” szövegrész helyébe a „szerinti vagy az erre kijelölt” szöveg,
- b) 51. § (2) bekezdésében a „tizenkét férőhelyes” szövegrész helyébe a „tizenegy férőhelyes” szöveg

lép.

(2) A Gyvt.

- a) 11. § (1a) bekezdésében a „minisztérium honlapján közzétett egységes elvek és módszertan” szövegrész helyébe a „minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) honlapján közzétett egységes elvek és módszertan (a továbbiakban: gyermekbántalmazás elleni módszertan)” szöveg,
- b) 11/A. § (4) bekezdésében a „miniszter által vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium)” szövegrész helyébe a „minisztérium” szöveg,
- c) 93. § (9) bekezdés b) pontjában a „legkésőbb a 25. életévének” szövegrész helyébe a „– (9a) bekezdésben foglalt kivétellel – legkésőbb a 25. életévének” szöveg

lép.

25. §

Hatályát veszti a Gyvt.

- a) 103/A. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontja,
- b) 103/B. § (2) bekezdés d) pontjában és (3) bekezdés c) pontjában a „szakvizsgájának,” szövegrész.

3. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény módosítása

26. §

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. §

E törvény hatálya – ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik – kiterjed

- a) a Magyarország területén élő
  - aa) magyar állampolgárra,
  - ab) bevándorolt vagy letelepedett jogállású, továbbá a magyar hatóság által menekültként, oltalmazottként vagy hontalanként elismert személyekre,
  - ac) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó

tartózkodási jogát Magyarország területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

ad) – az anyasági támogatás kivételével – a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletekben (a továbbiakban: uniós rendeletek) meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát Magyarország területén gyakorolja, és – a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

ae) – az anyasági támogatás kivételével – a magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás és tartózkodás céljából kiállított engedéllyel (EU Kék Kártyával) rendelkező harmadik országbeli állampolgárra,

af) összevont engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárra, feltéve, hogy a munkavállalást számára hat hónapot meghaladó időtartamra, de a vállalaton belül áthelyezett személy esetén legalább kilenc hónapra engedélyezték;

b) a 29. § (4) bekezdése, valamint a 35. § (3) bekezdés b) pontja tekintetében a nem Magyarország területén élő, tartós külszolgálatot teljesítő magyar állampolgárra, vagy vele együtt élő, a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) szerinti, a külképviselet által foglalkoztatott házastársára;

c) az anyasági támogatás tekintetében – a b) pontban foglaltakon túl – a nem Magyarország területén élő magyar állampolgárra és a hazai anyakönyvezés végzésére kijelölt anyakönyvi szerv által anyakönyvezett, külföldön született magyar állampolgárságú gyermekekre.”

4. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosítása

27. §

(1) A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 42. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre.”

(2) Az Nkt. 42. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési-oktatási intézmény vezetője útján köteles a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.

évi XXXI. törvény 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint eljárni. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.”

5. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

28. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 52. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetőjét, ha a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követte el, valamint a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény elkövetőjét el kell tiltani bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. Különös méltánylást érdemlő esetben a foglalkozástól eltiltás kötelező alkalmazása mellőzhető.”

6. Az Erzsébet-programról szóló 2012. évi CIII. törvény módosítása

29. §

Az Erzsébet-programról szóló 2012. évi CIII. törvény 4. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állam támogatja az Alapítvány működését és az Alapítvány Erzsébet-program végrehajtásához szükséges közfeladatainak ellátását. A támogatás mértékét és feltételeit az állam és az Alapítvány között 2017-től kezdődően ötéves időszakonként megújítandó megállapodás határozza meg.”

7. Záró rendelkezések

30. §

(1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő tizenötödik napon lép hatályba.

(2) A 6. §, a 11. § (2) bekezdése és a 12. § (2) bekezdése 2017. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) Az 1-3. §, a 4. § (2) bekezdése, a 7. §, a 11. § (3) bekezdése, a 12. § (3) bekezdése, a 13. §, a 15-18. §, a 20-21. §, a 22. § (3) bekezdése, a 24. § (2) bekezdése, a 25. §, a 26. és a 28. § 2018. január 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

A törvényjavaslat elsődleges célja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő módosítása. A módosítás elsősorban a jogalkalmazásban felmerülő problémák feloldását célozza, így megerősíti a bentlakásos gyermekvédelmi intézményekben és a javítóintézetekben elhelyezett gyermekek, növendékek biztonságát. A gyermekek bántalmazása jobb hatásokkal válik megelőzhetővé, illetve feltárhatóvá és megszüntethetővé. Szervezeti, fenntartói és ágazati irányítói szinten is szabályozott, ezzel hatékonyabb, célzottabb és gyorsabb lesz a családjukból kiemelt gyermekek bántalmazási ügyének kivizsgálása és kezelése. A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermek és gyermekvédelmi gyámja, gyermekjogi képviselője között megfelelő gyakoriságú, rendszeres, zavartalan személyes találkozások valósulhatnak meg. A nevelőszülői hálózat működtetője további információkhoz jut a nevelőszülő kiválasztásához, valamint a gyermekvédelmi szakellátási intézmények és javítóintézetek vezetői kinevezéséhez, megbízásához az érintett szakemberek alkalmasságának alaposabb vizsgálatára kell, hogy sor kerüljön. A felsőoktatási tanulmányokat folytató, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt tanulmányait nagyobb biztonsággal fejezheti be az ellátásának meghosszabbításával.

A törvényjavaslatban szereplő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) módosítás a gyermekbarát igazságszolgáltatás egy újabb lépcsőfokát jelenti, ennek érdekében kötelező mérlegelés tárgyává teszi a gyermekek sérelmére elkövetett nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény, valamint a kiskorú veszélyeztetés bűncselekmény elkövetőjének olyan foglalkozástól történő eltiltását, amely keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végezné, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban állna. Az Alkotmánybíróság a 13/2002. (III. 20.) AB határozatban kifejezésre juttatta, hogy a büntetőjogi szankciórendszer alakításában, a büntetés mértékének megállapítása tekintetében a jogalkotó mérlegelési joga mellett a bírói mérlegelés lehetőségének alkotmányos értéket is hordozó és ezért védelmezendő szerepe van. Az egyéniesített büntetés kiszabás és ezen keresztül az alkotmányosan is igazolható preventív büntetési célok érvényre juttatása ugyanis ténylegesen csak ezen keresztül valósulhat meg. A fentieket figyelembe véve továbbra is szükséges annak biztosítása, hogy a bíró a cselekmény jellegére és tárgyi súlyára, valamint az elkövető személyi körülményeire tekintettel mérlegelés tárgyává tegye, hogy a foglalkozástól eltiltás valóban szolgálná-e a társadalom védelmét, illetve későbbi bűncselekmény elkövetésének megelőzését. Mindazonáltal a gyermekek ellen elkövethető bizonyos kiemelkedően súlyos bűncselekmények, így különösen a szexuális bűncselekmények, esetében indokolt és elvárható, hogy a jogalkalmazók kötelezően vizsgálják meg annak szükségességét, hogy az elkövetőt eltiltsák olyan foglalkozás gyakorlásától, ami további, hasonló bűncselekmények elkövetését megkönnyíthetné, ezzel is védve a gyermekeket az esetleges áldozattá válástól.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a

továbbiakban: Szt.) a törvényjavaslat a finanszírozási rendszerbe történő befogadás egyes kérdéseit módosítja, a hajléktalanellátás hatékonyabbá tétele érdekében új intézkedésként bevezeti a vörös kód riasztást, valamint megteremti a vezetőképzés alapjait.

A törvényjavaslatnak a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvényt módosító alcíme az anyasági támogatás tekintetében kiterjeszti a törvény hatályát a külföldön született magyar állampolgárságú gyermekekre.

Részletes indokolás

1. §

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sztatv.) bizonyos bevétel fajtákat – amelyek érdemben nem módosítják az ügyfél jövedelmi helyzetét – kivon az Sztatv. jövedelem fogalma alól. Ilyen bevételek egyebek mellett a hitel, visszatérített adó, az utazási költségterítés. Annak érdekében, hogy azok a bevételfajták, amelyek az Sztatv. szerint nem tekintendő jövedelemnek, a szociális ellátásokra való jogosultság megállapítása során se kerüljenek jövedelemként figyelembe vételre, szükséges az Szt. jövedelem fogalmának módosítása.

2. §

A módosítás célja, hogy a más uniós tagállamban álláskeresési ellátásra jogosultságot szerzett személyek számára is biztosítható legyen az aktív korúak ellátása.

3. §

Közfoglalkoztatás vagy képzés esetén az aktív korúak ellátásának folyósítása szünetel, a szünetelés határozatlan időtartamú. A módosítás szerint az ellátásra való jogosultság megszűnik, ha szünetelés egy évig folyamatosan fennáll (tehát az ügyfél egy évig nem részesül ellátásban, mert folyamatosan közfoglalkoztatásban, képzésben vesz részt). Egy éves szünetelést követően feltehető, hogy az ügyfél már nem kívánja az ellátást igénybe venni. A rendelkezéssel lehetővé válik a „passzív jogosultságok” lezárása.

4. §

A törvényjavaslat a finanszírozási rendszerbe történő befogadás egyes szabályait racionalizálja az adminisztratív terhek csökkentése, valamint indokolt esetekben a támogatáshoz való hozzájárulás megkönnyítése érdekében.

A kapacitásszabályozás bevezetése óta az önkormányzati fenntartók által létrehozott új szolgáltatások, illetve bővítéssel létrehozott új kapacitások befogadáskötelesek. Az önkormányzati kötelező feladatellátás keretébe tartozó szolgáltatások eddig is a rendelkezésre álló kapacitásoktól függetlenül befogadást nyertek a finanszírozási rendszerbe. A módosítás

révén az önkormányzati fenntartók a befogadásra vonatkozó eljárás időigénye nélkül is jogosultak lesznek az állami támogatásra, amennyiben a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatás, ellátás az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetből finanszírozott.

A minisztérium a befogadásra irányuló szakhatósági eljárásban a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal jogutódja lett, ami azzal járt, hogy az egyedi jogkörben hozott miniszteri döntéseket is szakhatósági eljárásban kell meghozni, eljárási határidőkkel és alakszerű döntéssel, valamint arra figyelemmel, hogy a hatályos szabályozás értelmében a döntésre csak évi két alkalommal, a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter együttes döntésével kerülhet sor. Az egyedi méltányossági kérelmek kezelése érdekében a törvényjavaslat – a 2018. január 1-jével hatályba lépő Ákr. nyújtotta lehetőségekkel élve – a kérelem benyújtására meghatározott határnaptól számított 60 napos ügyintézési határidőt határoz meg.

A 2017. évtől oly módon változtak a szabályok, hogy fenntartóváltás esetén a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter az államháztartásért felelős miniszter egyetértése és az évi két döntési időpontra tekintet nélkül dönt, ha a fenntartóváltás költségvetési többletkiadással nem jár. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a fenntartók gyakran csak egyes szolgáltatások működtetését kívánják átvenni, ami nem minősül fenntartóváltásnak, azonban ez elfogadható és támogatható igény. Erre tekintettel a törvényjavaslat lehetőséget biztosít a kapacitások (ellátotti létszám, férőhelyszám, feladatmutató) átvételére is, ha az költségvetési többletkiadással nem jár.

Támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetében a hatályos szabályozás kizárja az átcsoportosítás jogcímen történő, a rendelkezésre álló kapacitásokra tekintet nélküli befogadást. Ugyanakkor a tapasztalat azt mutatja, hogy ez a korlátozás egyes esetekben indokolatlanul leszűkíti a fenntartók mozgásterét, például ugyanazon a településen belül egy korszerűbb ingatlanba történő költözést nem tesz lehetővé. Az ilyen esetek kiküszöbölésére a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy amennyiben az átcsoportosítás ellátási terület változásával nem jár, a befogadásra sor kerülhessen a kapacitásokra tekintet nélkül.

A törvényjavaslat egyértelműsíti továbbá, hogy az emelt szintű férőhelyek átlagos szintű férőhelyekké történő átminősítése esetében a befogadásra csak egyedi miniszteri jogkörben kerülhet sor.

5. §

A vörös kód egy speciális figyelmeztetés, melynek célja, hogy kritikus időjárési helyzetben felhívja a szociális ellátórendszer figyelmét, hogy a segítő tevékenység egyik legfőbb feladata közé tartozik az élet védelme. A vörös kód ideje alatt az élet védelme érdekében a szociális szolgáltatást nyújtók a bejegyzett szolgáltatásuk típusától, férőhelyszámától és ellátási területétől függetlenül, az utcai szociális szolgálatokkal és a regionális diszpécsterszolgálatokkal

együttműködve fogadni kötelesek a hajléktalan személyt. A szociális intézményeknek a legkritikusabb időszakban (pl. rendkívüli hideg vagy meleg, nagy mennyiségű csapadék, szélsőséges időjárásváltozás) fel kell készülniük a vörös kód kiadása esetén az utcán élő emberek fogadására a következőképpen: az adott bentlakásos intézmény jelzi a területileg illetékes regionális diszpécserszolgálatnak, hogy egyszerre hány utcán élő személynek tud fedelet biztosítani, és egyben kijelöli az intézményi kapcsolattartót is. Az utcán élők vörös kód idején történő fedél alá juttatása elsősorban a hajléktalan-ellátó intézményrendszeren keresztül kell, hogy megvalósuljon, az egyéb bentlakásos intézmények igénybevétele csak akkor történhet meg, ha az elhelyezés a hajléktalan-ellátáson belül már nem oldható meg. A bentlakásos intézménybe történő befogadás kizárólag a regionális diszpécserszolgálaton keresztül történhet. A vörös kód ideje alatt a szociális intézményeknek a hajléktalan személy élete és testi épsége megóvásához szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét kell csak biztosítani. A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter a szociális ágazati portálon közzéteszi a vörös kód ideje alatt alkalmazandó eljárásrendet.

6. §

A módosítás megteremti a szakápolási központ kialakítására vonatkozó pilot program megkezdéséhez szükséges szabályozást, annak érdekében, hogy az új intézmény esetében is biztosított legyen az ágazati szabályoknak megfelelő működés. A szakápolási központban való ellátás feltétele – a gondozási szükséglet meglétén túl – a személyek egészségi állapotára tekintettel a kezelőorvos általi elrendelés, a végrehajtási rendeletben foglaltak szerint. A szakápolási központban történő szakápolási igény esetén hat hónapos átmeneti időre köthető szolgáltatási megállapodás azzal, hogy a szakápolásra szoruló beteg egészségi állapotát, illetve a szakápolás indikációjául szolgáló okot az átmeneti idő leteltekor felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat eredménye alapján vagy meghosszabbításra kerül újabb hat hónapra a szakápolási ellátás, vagy az ellátott további gondozása időszothoni férőhelyen történik, vagy – amennyiben a szükségletek nem állnak fenn – az intézményi jogviszonya megszűnik.

7. §

A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző, vezetői megbízással rendelkező személyek képzésének rendszere átalakításra kerül 2018. január 1-jével, és a vezetők folyamatos szakmai megújulását, tudatos és hatékony irányítóként való tevékenykedését, kompetencia-tudatosságának fejlesztését biztosító képzési rendszer kerül kialakításra. A vezetőképzés új rendszere arra készítené fel az ágazati vezetőket, hogy képesek legyenek saját vezetői szerepüket és az általuk irányított intézmények/szolgáltatások munkáját, szerepét rendszerszemléletben értelmezni, és a szakmai feladatok irányításához a hatályos jogszabályi környezetben elmélyült, korszerű ismereteket szerezzenek. Az új képzési rendszerben a vezetői megbízás feltétele az alap vezetőképzésen vagy mester vezetőképzésen, majd meghatározott időközönként megújító képzésen való részvétel lesz. Az új rendszer kialakításával egyidejűleg a szociális alap- és szakvizsga rendszer megszüntetésre kerül. A képző intézményt a miniszter jelöli ki.

8. §

A hatályos szabályok szerint a rehabilitációs intézményi ellátást megelőzően rehabilitációs alkalmassági vizsgálatot kell végezni. Ez alól a hajléktalan személyek és a szenvedélybetegek kivételt jelentenek, illetve pszichiátriai betegek és fogyatékos személyek esetében is időközben kivételszabályok épültek be, melyek elősegítik az ellátás minél könnyebb igénybevételét (például egy éven belül utólag elvégezhető a vizsgálat). 2017. január 1-jével bekerült a szabályozásba támogatott lakhatás esetében a komplex szükségletfelmérés mellett az alapvizsgálat elvégzésének kötelezettsége a fogyatékos személyek esetében. Célszerű lenne, ha minden fogyatékos személy által igénybe vehető bentlakást nyújtó ellátás esetében egy típusú vizsgálat történe, az alapvizsgálat, melynek célja annak megállapítása, hogy a bentlakást nyújtó ellátás alanya lehet-e a vizsgált személy, és megfelelő-e számára az ellátás. A törvényjavaslat ezért a fogyatékos személyek rehabilitációs ellátása esetében csak alapvizsgálatot ír elő, a többi célcsoport ellátása esetében pedig egyáltalán nem kerül sor vizsgálatra a bekerülés feltételeként.

9. §

A törvényjavaslat pontosítja a felülvizsgálat szabályait annak egyértelművé tétele érdekében, hogy felülvizsgálatra az idősek ápoló-gondozó otthonaiban nem kerül sor.

10. §

A szakasz a módosításokhoz kapcsolódó átmeneti rendelkezéseket tartalmazza.

11. §

A szakasz a módosításokhoz kapcsolódó szövegcsérés rendelkezéseket tartalmazza.

12. §

A szakasz a módosításokhoz kapcsolódó hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

13. §

A gyermek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítését szolgálja a gyermekbántalmazás kivizsgálásának egységes módszertana, amely a gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményben és a javítóintézetben felmerült gyermekbántalmazási esetek kivizsgálására intézményi, fenntartói és ágazati szinten ad támpontokat. Ezáltal a kivizsgálásban részt vevő szakemberek a saját feladataik mellett a teljes folyamat megismerik, ami segíti, növeli a hatékonyságot. Az ágazati irányítást végző miniszter hagyja jóvá a módszertant, amely a minisztérium honlapján hozzáférhető a szakemberek és az érdeklődők számára is.

14. §

A gyermekjogi képviselő tevékenységének ellátásához elengedhetetlen a gyermekkel való személyes és zavartalan találkozás. Ennek érdekében a gondozási hely számára feladatként

jelenik meg a gyermek és a gyermekjogi képviselő zavartalan kapcsolattartásához szükséges körülmények biztosítása.

15. §

A gyermekvédelmi szakellátásban, javítóintézetben vezetőként dolgozó szakemberek alkalmassága garanciális jelentőséggel bír a rájuk bízott gyermekek ellátása szempontjából. Ezért fenntartótól függetlenül indokolt annak előírása, hogy a nevelőszülői hálózat vezetőjének és a gyermekotthon vezetőjének kinevezése, megbízása, valamint ismételt kinevezése, megbízása előtt a kinevezési, megbízási jogkör gyakorlójának feladata legyen meggyőződni az érintett személy vezetői alkalmasságáról. Mindez vonatkozik a javítóintézet vezetőjének kinevezésére, megbízására is, a javítóintézet azonban csak állami fenntartásban működhet. A törvényi szintű felhatalmazás alapot jelent véleménykérésre a kinevezési, megbízási jogkör gyakorlója számára, az érintett személy előző munkáltatójától és az előző munkáltatónál jogvédelmi feladatot ellátó személyektől és szervektől. A szakmai vélemény kiterjed az érintett személynek a gyermekekkel szemben tanúsított magatartására, bánásmódjára, a vele szemben esetlegesen alkalmazott fegyelmi intézkedésre és a foglalkoztatására irányuló jogviszony megszűnésének vagy megszüntetésének okára. Ismételt kinevezés, megbízás esetén lényeges információval szolgálhat a gyermekjogi képviselő, a gyermekvédelmi gyám, az érdekképviseleti fórum és a nevelőtestület, az érintett személynek a gyermekekkel szemben tanúsított magatartásáról, bánásmódjáról, valamint tájékozik a lefolytatott vizsgálatok eredményéről az intézmény működését engedélyező fővárosi és megyei kormányhivataltól, az ügyészségtől és az alapvető jogok biztosától. Mindezen információk birtokában lehet megalapozottan dönteni a vezetői kinevezésről, megbízásról, valamint annak megismétléséről.

16. §

A családok átmeneti otthonában élők ellátásból történő minél sikeresebb kivezetése, társadalmi reintegrálása és a „visszaforgás” csökkentése érdekében kialakított külső férőhelyeken 2018. január 1-jétől biztosítható lesz azoknak a családoknak az ellátása, amelyek önálló lakhatásra támogatással képesek. A külső férőhely kedvezményes lakhatást és az intézményi ellátáshoz képest kisebb intenzitású szociális munkát biztosít a családok számára. A törvényjavaslat meghatározza, hogy a külső férőhelyek száma nem lehet több mint a családok átmeneti otthona férőhelyszámának 50%-a.

17. §

A területi gyermekvédelmi szakszolgálat alapvető szolgáltatási, szervezési, tanácsadói és szakértői feladatai mellett – ha arra a Kormány rendeletében kijelölt szerv döntése felhatalmazta – a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezését és a gyermekek ideiglenes befogadását biztosító nevelőszülői hálózatot és gyermekotthont működtet. Ezen túl új feladatként jelenik meg több gyermek áldozattá válása, vagy a gyermek áldozattá válásának több gyermekre vonatkozó jelentős hatása esetén a gyermekeket ért trauma feldolgozása és az ellátást biztosító szakemberek tevékenységének támogatása érdekében kríziskezelő szolgáltatás nyújtása, a családjukból

kiemelt gyermekek érdekében. Ugyanakkor a gyermek teljes körű ellátásának része az őt ért traumák feldolgozásához történő segítségnyújtás, amelyet a gyermek gondozási helye biztosít. A nagyobb hatású, több gyermeket érintő esetek kezelése, a szakemberek támogatása céljával jelenik meg a területi gyermekvédelmi szakszolgálat új tevékenységeként a kríziskezelő szolgáltatás bevezetése.

18. §

A gyermekvédelmi szakellátásban, javítóintézetben vezetőként dolgozó szakemberek alkalmassága mellett a nevelőszülők alkalmassága is garanciális jelentőséggel bír a rájuk bízott gyermekek ellátása szempontjából. Ezért a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony létesítését megelőzően a nevelőszülői hálózat működtetőjének szükséges meggyőződnie a nevelőszülőnek jelentkező személy feladatellátásra való alkalmasságáról. Ennek érdekében – mivel nem áll rendelkezésre országos nyilvántartás a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban lévő személyekről – a nevelőszülőnek jelentkező személy az alkalmassági vizsgálata körében nyilatkozik arról, hogy korábban állt-e már más működtetővel nevelőszülői, hivatásos nevelőszülői vagy nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban. A leendő működtető e nyilatkozat alapján keresi meg a nevelőszülő előző működtetőjét szakmai véleménykéréssel. A szakmai vélemény kiterjed a nevelőszülőnek a gyermekekkel szemben tanúsított magatartásáról, bánásmódjáról, a gyermekek gyermekvédelmi gyámjával, szükség esetén vér szerinti családjával, a nevelési-oktatási intézményével, az egészségügyi ellátást nyújtóval és a működtetővel való együttműködésére, valamint a nevelőszülő jogviszonya megszűnésének vagy megszüntetésének okára. Ezek ismerete a nevelőszülői feladatellátásra való alkalmasság megítélését megalapozottabbá teszi.

19. §

A gyermekvédelmi gyám feladatainak ellátása érdekében a gyámsága alatt álló gyermekkel személyesen találkozhat, az általa kezdeményezett időpontban, zavartalan körülmények között, ami indokoltá teheti a négy szemközti beszélgetést. A gyermekvédelmi gyámnak az időpont megválasztásakor figyelemmel kell lennie a gyermek kötelező (például iskolai) elfoglaltságára, de krízishelyzetben a gyermek érdekében a gyermekvédelmi gyám mérlegeli a találkozás sürgősségét. A gyermek gondozási helye számára feladatként jelenik meg a gyermek és a gyermekvédelmi gyám zavartalan kapcsolattartásához szükséges körülmények biztosítása, amely a gyermeki jogok gyakorlását, a gyermek érdekében érvényesülését segíti.

20. §

A módosítás következtében a korábban nevelésben volt, majd utógondozói ellátásban részesült, és annak legfelső korhatárát, vagyis a 25. életévét betöltött, de még hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátása meghosszabbítható a fiatal felnőtt tanulmányainak befejezése érdekében. A meghosszabbítás a hallgatói jogviszony megszűnéséig, de legkésőbb a 30. életévének a betöltéséig tarthat. A fiatal felnőtt kéreleméről az utógondozói ellátást biztosító intézmény vagy nevelőszülői hálózat fenntartója dönt, mérlegelve a fiatal felnőtt tanulmányaiból

hátralévő időtartamot, a tanulmányok befejezésének esélyét, a fiatal felnőttek az utógondozói ellátást nyújtóval való együttműködési készségét és rászorultságát.

21. §

Az ágazati irányítást ellátó miniszter által jóváhagyott és a minisztérium honlapján közzétett módszertani anyagok közé a módosítás beilleszti a gyermekbántalmazás kivizsgálásának módszertanát, az egységes, hatékony és átlátható vizsgálatok lefolytatása érdekében.

22. §

A Gytv.-ben is rendezésre kerül az egyedi méltányossági kérelmek esetében az ügyintézési határidő. A törvényjavaslat rendezi továbbá a külső férőhelyek létrehozásának ösztönzése érdekében, hogy e férőhelyek mentesülnek a befogadási kötelezettség alól. Az önkormányzati fenntartású szolgáltatás, intézmény, hálózat, férőhelyszám után a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás befogadás nélkül is jár, ha az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetből finanszírozott.

23. §

A jelenlegi szabályok alapján a Gytv.-ben meghatározott férőhelyszámú, 12 és 40 fő közötti családok átmeneti otthonai és ezekhez kapcsolódóan „telephelyekként” 12 fő alatti házakban, lakásokban kialakított kis intézmények működnek. A szolgáltatói nyilvántartás adatai szerint jelenleg 46 db 12 férőhelyesnél kisebb intézmény működik országos szinten. A külső férőhelyek kialakítására tekintettel ezeknek a kis intézményeknek a helyét meg kell találni a rendszerben. A már működő intézmények esetében a törvényjavaslat átmeneti időt biztosít arra, hogy a fenntartók megtervezzék a számukra kedvezőbb jövőbeni működési formát. A 12-nél kevesebb férőhellyel működő intézmények vagy a családok átmeneti otthonának részeként működhetnek tovább, vagy külső férőhellyé alakíthatók a fenntartó döntése szerint. 2017. november 15-ét követően ilyen férőhelyek már csak külső férőhelyként jöhetnek létre. A módosítás alapján felépülő rendszer elősegíti a szakmai létszámokkal és erőforrásokkal való racionálisabb gazdálkodást is.

24. §

A szakasz a módosításokhoz kapcsolódó szövegcsere módosításokat tartalmazza.

25. §

A szakasz a módosításokhoz kapcsolódó hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

26. §

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény személyi hatálya kiegészül az anyasági támogatás tekintetében a külföldön született magyar állampolgárságú gyermekkel.

27. §

Az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azok

mihamarabbi enyhítése, megoldása érdekében az állam a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerének keretében észlelő- és jelzőrendszert működtet. Ez az észlelő- és jelzőrendszer ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, amelynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése, felismerése és jelzése az erre a célra kijelölt szolgáltató felé, folyamatos együttműködés és információáramlás biztosítása az egyének és családok problémáinak mielőbbi megoldása, a krízishelyzet következményeinek enyhítése, állapotromlásának megelőzése érdekében. A gyermekek a védelmi rendszer keretében különös figyelmet kell, hogy kapjanak, mivel helyzetüknél fogva problémáikat önállóan jelezni csak részben, vagy egyáltalán nem képesek. A gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében a Gyvt. külön is rendelkezik az észlelő- és jelzőrendszer gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatairól. A Gyvt. 17. § (1) bekezdése értelmében a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el többek között a köznevelési intézmények. A Gyvt. egyértelmű kötelezettséget ró a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaira. Rögzíti, hogy amennyiben a jelzőrendszeri tagok tevékenységük során gyermek veszélyeztetettségére utaló információ birtokába jutnak, azt mérlegelés nélkül kötelesek jelezni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé, továbbá a gyermek életét, testi épségét súlyosan veszélyeztető helyzetben haladéktalanul hatósági intézkedést kell kezdeményezniük a gyermek védelme érdekében. A jelzésre irányuló kötelezettség és annak szankciói mellett nagyon fontos kiemelni, hogy a Gyvt.-ben nevesített jelzőrendszeri tagok számára folyamatos és rendszerszintű együttműködési kötelezettséget írnak elő az ágazati jogszabályok. Az észlelő- és jelzőrendszer hatékonyabb működése érdekében indokolt, hogy a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben kerüljön megerősítésre ez a feladat.

28. §

A hatályos Btk. a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabását csak lehetőségként szabályozza, az a bíróság mérlegelésétől függően alkalmazható. Ugyanakkor azokkal az elkövetőkkel szemben, akik gyermekek sérelmére követtek el nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt, vagy kiskorú veszélyeztetése bűncselekményt, a gyermekek fokozott védelme érdekében főszabályként indokolt előírni az olyan foglalkozástól eltiltás alkalmazását, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végeznék, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban állnának. A bírói mérlegelés lehetőségének fenntartása érdekében e főszabály alól különös méltánylást érdemlő esetben kivételt enged a törvényjavaslat.

29. §

Az Erzsébet-programról szóló 2012. évi CIII. törvény módosítása rögzíti, hogy az Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekekért Alapítvány állami támogatásának mértékét és feltételeit az állam és az Alapítvány közötti megállapodás határozza meg, amelyet 5 évenként meg kell újítani.

30. §

A rendelkezés a törvényjavaslat hatályba léptető rendelkezéseit tartalmazza.